

16. PRŮMYSL A ENERGETIKA

A. PRŮMYSL

Průmysl tvoří soubor podnikatelských subjektů, které vyrábějí průmyslové výrobky, poskytují průmyslové služby a jsou zařazeny podle převažující činnosti do jednotlivých průmyslových odvětví Odvětvové klasifikace ekonomických činností 10 až 41. Do průmyslu se zahrnuje jen průmyslová činnost celého podnikatelského subjektu. Jestliže ekonomický subjekt provozuje více činností resp. průmyslový ekonomický subjekt vyrábí průmyslové výrobky nebo poskytuje průmyslové služby patřící do několika odvětví, určuje se převažující činnost na základě přidané hodnoty odpovídající každé činnosti, a to metodou top-down podle pravidel popsanych v metodické části Odvětvové klasifikace ekonomických činností. Odvětvová klasifikace ekonomických činností (dále jen OKEČ) člení průmysl na tři základní skupiny (sekce): Těžbu nerostných surovin, Zpracovatelský průmysl a Výrobu a rozvod elektřiny, plynu a vody. Podrobnější členění pak zahrnuje 17 odvětví (subsekcí).

Základní zpravodajskou jednotkou průmyslové statistiky je ekonomický subjekt (tj. právnická nebo fyzická osoba, která má postavení podnikatele) s převažující průmyslovou činností, zařazený podle Odvětvové klasifikace ekonomických činností, platné od 1. 12. 1993, do podtříd OKEČ 10.00 0 až 41.00 2.

Poznámky k tabulkám

Tab. 16-1. a 16-2., 16-7. až 16-9. Základní ukazatele průmyslu

Údaje v tabulkách 16-1. a 16-2. jsou čerpány ze zpracování **čtvrtletních** statistických výkazů, přičemž se jedná o předběžné údaje za soubor podnikatelských subjektů s 20 a více zaměstnanci. Za podnikatelské subjekty s méně než 20 zaměstnanci, které nejsou zahrnuty do čtvrtletního statistického zjišťování, je v tabulce 16-1. uveden odhad údajů. Odhad byl zpracován na základě poznatků o této velikostní skupině z předchozích let, informací z Registru ekonomických subjektů i vývoje v příbuzných velikostních skupinách zahrnutých do čtvrtletního statistického zjišťování. Podíl podnikatelských subjektů ve velikostní skupině 0–19 zaměstnanců (odhad) na průmyslu celkem se liší podle jednotlivých ukazatelů a lze jej vypočítat z údajů v tabulce.

Naproti tomu údaje v tabulkách 16-7. až 16-9. obsahují údaje ze zpracování ročních statistických výkazů.

Průměrný evidenční počet zaměstnanců zahrnuje všechny kategorie stálých, sezónních i dočasných zaměstnanců, kteří jsou v pracovním poměru k zaměstnavateli. Do **počtu pracovníků (zaměstnaných osob)** se zahrnují zaměstnanci v evidenčním počtu ekonomických subjektů a soukromí podnikatelé.

Mzdy zaměstnanců jsou peněžité plnění nebo plnění formou naturální mzdy poskytovaná zaměstnavatelem zaměstnancům (vedeným v evidenčním počtu zaměstnanců) za práci.

Průměrná hrubá měsíční mzda jednoho zaměstnance vyjadřuje všechny pracovní příjmy (základní mzdy, osobní příplatky a ohodnocení, prémie a odměny, podíly na výsledcích hospodaření a náhrady mzdy), které byly zúčtovány zaměstnancům v evidenčním počtu podle příslušných platových a mzdových předpisů.

Tržby za prodej vlastních výrobků a služeb představují tržby za prodej vlastní hmotné a nehmotné produkce externím odběratelům.

Tržby za prodej zboží představují tržby za prodej obchodního zboží, tj. produktů nakoupených za účelem dalšího prodeje v nezměněném stavu.

Výkony včetně obchodní marže zahrnují tržby za prodej vlastních výrobků a služeb, obchodní marži (rozdíl mezi tržbami za prodané zboží a náklady na prodané zboží), změnu stavu zásob vlastní výroby a aktivaci materiálu, zboží, služeb a dlouhodobého majetku.

Výkonová spotřeba - spotřebované nákupy (hodnota spotřebovaného materiálu a energií) a služby (externí služby, náklady na reprezentaci a drobný nehmotný majetek, o kterém účetní jednotka rozhodla, že není dlouhodobým majetkem).

Účetní přidaná hodnota je rozdíl mezi výkony vč. obchodní marže a výkonovou spotřebou.

Výnosy představují souhrn provozních, finančních a mimořádných výnosů jednotky.

Náklady celkem jsou provozní, finanční a mimořádné náklady za sledované období s výjimkou účtovaného předpisu daně z příjmů a převodu podílu na výsledku hospodaření společníkům.

Výsledek hospodaření představuje rozdíl mezi výnosy celkem a náklady celkem za sledované období. Nabývá buď podoby zisku (kladný výsledek hospodaření) nebo ztráty (záporný výsledek hospodaření).

Rentabilita nákladů je vypočtena jako podíl souhrnného zisku za subsekcí na nákladech celkem.

Pořízení dlouhodobého majetku představuje sumu výdajů, které vykazující jednotky vynaložily na pořízení dlouhodobého majetku (koupí, vytvořením vlastní činností, nabytím práv k výsledkům duševní tvořivé činnosti), spolu s celkovou hodnotou dlouhodobého majetku získaného formou bezúplatného nabytí, nebo převodu podle příslušných legislativních předpisů, nebo přeřazením z osobního užívání do podnikání. Dlouhodobým majetkem se stávají věci uvedené do užívání. Uvedením do užívání se rozumí zabezpečení všech technických funkcí potřebných k užívání a splnění všech povinností stanovených právními předpisy, např. stavebními, ekologickými, požárními, bezpečnostními a hygienickými.

Produkce místní činnostní jednotky obsahuje i produkci předanou jiné místní činnostní jednotce téhož podniku.

Index produktivity práce zaměstnanců je od 1. 1. 2001 počítán jako podíl indexu tržeb za prodej vlastních výrobků a služeb průmyslové povahy k indexu počtu zaměstnanců.

Tab. 16-3. až 16-6. Index průmyslové produkce

Index průmyslové produkce je jedním z hlavních ukazatelů konjunkturální statistiky, která jako první přešla z klasifikace OKEČ k nové klasifikaci CZ-NACE, a to s platností od 1.1.2009. Proto za rok 2008 existují dvě časové řady – dokončení řady podle OKEČ a nová, zpětně přepočtená řada podle CZ-NACE. Vzhledem k návaznosti na výstupy dalších statistik, u nichž přechod na novou klasifikaci nebyl zatím dokončen, jsou v tabulkách 16-3. až 16-6. uvedeny výhradně údaje podle OKEČ. Přepočtené údaje podle CZ-NACE jsou k dispozici na internetových stránkách ČSÚ, kde jsou vysvětleny i dopady na metodiku výpočtu IPP.

Při výpočtu IPP podle OKEČ za zpracovatelský průmysl (kromě subsekcí DF – oddíl 23 – Výroba kovu, jaderných paliv, rafinérské zpracování ropy) jsou využívány indexy tržeb za vlastní průmyslovou činnost ve stálých cenách podle dvouciferných oddílů. Dílčí indexy tržeb za vlastní průmyslovou činnost podniků zařazených podle své převažující činnosti do odvětví zpracovatelského průmyslu na úrovni dvouciferných oddílů OKEČ se pak dále váží vahami stanovenými podle podílů těchto oddílů na vytvořené přidané hodnotě průmyslu celkem.

V případě sekce C – Těžba nerostných surovin, subsekcí DF a sekce E – Výroba a rozvod elektřiny, plynu a vody je výpočet založen na váženém aritmetickém průměru objemových indexů produkce vybraných reprezentantů pomocí dvoustupňového systému vah.

Index průmyslové produkce je indikátorem měsíčních změn „fixované“ přidané hodnoty, spočitatelným za celek i strukturovaně podle subsekcí, (alfabetického) znaku odvětví. Fixovanou přidanou hodnotou se rozumí aproximace přidané hodnoty závislé pouze na změnách objemu produkce vybraných produktů uvedených sekcí a subsekcí DF a odvětvového složení celkové průmyslové produkce, nikoli na změnách cen a obsahu přidané hodnoty v jednotlivých průmyslových produktech a v tržbách za vlastní průmyslovou činnost jednotlivých podniků a jejich seskupení do dvouciferných oddílů.

Měsíční IPP podle OKEČ je počítán k jedinému základu, tj. k průměrnému měsíci bazického roku 2000 (průměrný měsíc 2000 = 100), od kterého jsou odvozeny měsíční a kumulativní meziroční IPP. Vypočtené IPP jsou agregovány podle sekcí, subsekcí a oddílů a podle 5 hlavních průmyslových seskupení (MIG – *Main Industrial Groupings*: energie, výrobky pro mezispotřebu, investiční výrobky, výrobky dlouhodobé spotřeby a výrobky krátkodobé spotřeby).

IPP podle OKEČ je počítán z výsledků statistických zjišťování u zpravodajských jednotek (podnikatelských subjektů) s převažující průmyslovou činností a s počtem zaměstnanců 20 a více, bez ohledu na právní formu.

Tab. 16-10. Výroba vybraných výrobků

Produkce vybraných výrobků zahrnuje veškerou produkci daného výrobku nebo jejich agregátu vymezeného příslušným kódem. Jde o ukazatel typu hrubého obratu, který zahrnuje i objem produkce předané v rámci podnikatelského subjektu k další výrobě či do zásob. Obsah kódu vybraného výrobku (agregátu) je počínaje referenčním rokem 2008 specifikován Seznamem výrobků CZ-PRODCOM, který vychází z Klasifikace produkce CZ-CPA.

Údaje v tabulkách jsou plně srovnatelné s údaji publikovanými ve statistických ročenkách minulých let.

* * *

Další podrobnější údaje je možné získat v publikacích ČSÚ vydávaných podle Edičního plánu na rok 2009 v tematické skupině 8 – PRŮMYSL, ENERGETIKA, STAVEBNICTVÍ, podskupině 80 – Průmysl:

- 8002-09 „Průmysl České republiky – revize dat za rok 2008“ – červen 2009
- 8006-09 „Ekonomické výsledky průmyslu ČR v letech 2004 až 2007“ – červen 2008
- 8009-09 „Průmysl v ČR v mezinárodním kontextu“ – listopad 2009

Další údaje včetně přepočtených časových řad podle nové klasifikace CZ-NACE jsou zveřejňovány na internetových stránkách Českého statistického úřadu:

- http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/prumysl_energetika